

Äldreförvaltningen

Äldrenämnden

Handläggare:
Holmquist Liz
Karlsson Daniel

Bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre 2020-2024 med utblick mot 2030

Förslag till beslut

Äldrenämnden föreslås besluta

att besluta Bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre 2020-2024 med utblick till 2030 såsom nämndens behov av bostäder och lokaler,

att överlämna planen till kommunstyrelsen för godkännande och såsom beställning av angivna lokalåtgärder,

att uppdra åt förvaltningen att genomföra verksamhetsförändringar enligt planen,

att uppdra åt förvaltningen att i samråd med kommunledningskontoret genomföra lokalåtgärder enligt planen, *samt*

att ge förvaltningen justeringsmandat gällande exakt platsantal, storlek och tid i samband med genomförandet av åtgärder enligt planen.

Sammanfattning

Bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre utgör kommunens planering för bostäder och lokaler inom äldrenämndens verksamhetsområde. Planen tas fram gemensamt av äldreförvaltningen, kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen och berörda bolag, i detta fall Uppsalahem. Motsvarande arbete sker numera för alla fackförvaltningar med samma struktur och organisation.

Planen innebär en uppdatering av Bostad- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre 2019-2021.

Bostads- och lokalförsörjningsplan utgår från verksamhetens behov av bostäder och lokaler. Behovet beräknas utifrån nuvarande behov och kommunens befolkningsprognos – därefter sker analys och justering utifrån kända förändringar.

Planen föreslår åtgärder av två slag:

- Åtgärder, tex nyanskaffning, förändring eller lämnande av lokaler samt verksamhetsförändringar kopplade till detta.
- Utredningsåtgärder inom områden där fördjupat arbete krävs för framtagande av direkta åtgärder

Som åtgärd föreslås i planen en sammanslagning av de geografisk närbelägna träffpunkterna Årsta och Hassellunden till träffpunkten Årsta, vilket innebär att träffpunkten Hassellunden sägs upp. Årsta är en större träffpunkt med ett brett verksamhetsutbud, medan Hassellunden är en mindre träffpunkt som inte är optimal ur ett tillgänglighetsperspektiv. Därtill finns ett flertal utredningar kring andra öppna förebyggande verksamheter grundat på äldreförvaltningens utredning 2018, och översyn av ett flertal särskilda boenden.

Ärendet

Bakgrund

Planen innebär en uppdatering av Bostad- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre 2019-2021. Framtagande sker förvaltningsövergripande i samarbete mellan berörda förvaltningar. Arbetet leds av en gemensam styrgrupp med direktörer från berörda förvaltningar, kontor och kommunala bolag. Modellen har under ett flertal år använts inom tex pedagogiska lokaler. Genom det förvaltningsövergripande arbetssättet säkerställs både det strategiska perspektivet samt att nämndens behov av bostäder och lokaler ingår i kommunens övergripande arbete med lokalförsörjning. Arbetsmodellen är kopplad till kommunens mål och budgetprocess och planen revideras därför årligen.

Behov

I planen fastställs behovet av bostäder och lokaler utifrån verksamhetens behov av platser för boende och/eller omsorg samt behovet av övriga lokaler. Beräkning av behovet bygger på statistik och kommunens befolkningsprognos. Analys, justering och fastställande av prognoserna sker sedan efter övriga kända omständigheter.

I planen redovisas behovet uppdelat utifrån kategorier:

- Omvårdnads- och demensboende
- Korttidsvård
- Andra boendeformer
- Lokaler

Tabeller och diagram redovisas på sid 7–10 i planen. För omvårdnads- och demensboende bedöms behovet att öka med befolkningsökningen men en överkapacitet bedöms i kommunen under hela perioden 2020-2024. Metoder och avvägningar redovisas vid prognoserna.

Åtgärder

Planen innefattar en ny åtgärd om sammanslagning av träffpunkterna Årsta och Hassellunden. Sedan tidigare finns beslut om ett nytt särskilt boende i Storvreta och en upphandling av ett särskilt boende i Uppsala tätort. Därtill finns flertalet utredningar kring andra öppna förebyggande verksamheter grundat på äldreförvaltningens utredning 2018 och översyn av ett flertal särskilda boenden. Åtgärder och utredningar redovisas på 16–17.

Ekonomiska konsekvenser

Åtgärderna i planen ryms inom Mål- och budget. För nämnden bedöms, exklusive särskilt boende i Storvreta, en hyresminskning på 7,6 miljoner kronor (inklusive hyresintäkter från boende exklusive index) under planperioden 2020–2024.

Investeringarna bedöms till 130 miljoner kronor för Uppsalahem för särskilt boende i Storvreta.

Utöver detta finns utredningar som kan leda till vidare investeringar och ökad hyra.

Äldreförvaltningen

Kommunledningskontoret

Carina Juhlin

Ola Hägglund

Direktör

Biträdande stadsdirektör

Bostads- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre 2020–2024 med utblick till 2030

Beslutad i äldrenämnden 2019-**-**

Godkänd i kommunstyrelsen 2019-**-**

Innehåll

1. Inledning	4
Styrning och uppdrag.....	4
Arbetets organisation.....	4
Planens innehåll.....	4
2. Förutsättningar.....	5
Lagbestämmelser och krav	5
Definitioner.....	6
3. Behovs- och kapacitetsanalys	7
Befolkningsprognos	7
Behovs- och kapacitetsprognos vård- och omsorgsboende.....	7
Behov och kapacitetsprognos korttidsvård	9
Biståndsbedömt trygghetsboende.....	9
Andra boendeformer	9
Andra lokaler	10
Bostads- och lokalresurser	11
4. Utblick.....	12
Stads- och landsbygdsutveckling.....	12
Omvärld	13
5. Åtgärder.....	15
Nya åtgärder	15
Tidigare beslutade åtgärder	15
Utredningar	15
Åtgärder och utredningar som inte leder till lokalåtgärd	16
6. Ekonomi- och kostnadsutveckling.....	17
Investeringsbedömning.....	17
Hyreskostnad och drift.....	17
Källor.....	20
Bilaga 1 – Delområdesanalys vård- och omsorgsboende	21
Bilaga 2 – Nuvarande lokaler	23

Sammanfattning

Bostad- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre utgör kommunens planering för bostäder och lokaler inom äldrenämndens verksamhetsområde. Planen tas fram gemensamt av kommunledningskontoret¹, äldreförvaltningen, stadsbyggnadsförvaltningen samt berörda kommunala bolag.

Planens syfte är att säkerställa att Uppsala kommun hanterar både dagens och framtidens behov och utmaningar med boende och lokaler för äldre.

Den övergripande styrningen genom kommunens mål och budget redovisas på sidan 4.

I dagsläget råder en bra balans mellan behov och kapacitet för särskilda boenden. Inom planperioden beräknas ett överskott av platser till följd av utbyggnation av platser inom driftsformen LOV², det vill säga en ökning av platser i fastigheter där kommunen inte har tecknat hyresavtalet. Situationen med LOV bidrar till en osäkerhetsfaktor över hur framtida behov kommer att täckas, sista december 2018 var cirka 34 procent av platserna i kommunen inom LOV. En procentsats som antas att öka till cirka 44 procent under planperioden då nästan 350 platser förväntas etableras inom driftsformen LOV. Det är viktigt att äldreförvaltningen, kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen arbetar tätt tillsammans för att förhålla sig till rådande läge.

Under planperioden 2020–2024 planeras ett nytt vård- och omsorgsboende som hyrs av kommunen stå färdigt i Störvretra. En upphandling av hyreskontrakt i Uppsala tätort finns beslutad sedan föregående plan, upphandlingen föreslås skjutas fram för att boendet ska stå färdigt 2025. Planen föreslår också ett flertal utredningar av både öppna förebyggande verksamheter och särskilda boenden. Under 2019 pågår flertalet utredningar om olika boendeformer för äldre. I oktober fattade nämnden beslut om att tillsvidare inte införa boendeformen biståndsbedömt trygghetsboende och under hösten pågår utredning om moderna boendeformer för äldre.

---

¹ Fastighetsavdelningen flyttade 1 september 2019 från stadsbyggnadsförvaltningen till kommunledningskontoret och bytte namn till fastighetsstaben.

² Se sida 6 för förklaring av LOV

1. Inledning

Bostad- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre utgör kommunens planering för bostäder och lokaler inom äldrenämndens verksamhetsområde.

Den äldre befolkningen i Uppsala kommun blir allt fler, vilket innebär att det är viktigt att ha en koordinerad planering för att möta de äldres behov både i form av bostäder och övriga lokaler. Lokalförsörjningsplaneringen har till syfte att genom samordnad och gemensam beredning säkerställa detta.

Styrning och uppdrag

Planen utgår från äldrenämndens ansvarsområden och de mål och uppdrag som fastställs av kommunfullmäktige i mål och budget 2020–2022. Grunden utgörs av nämndens ansvar för biståndsbedömda bostäder och lokaler för äldre samt nämndens verksamhetsplan. Även om biståndsbedömda former är utgångspunkt i den här planen påverkas lokalförsörjningen av uppdragen om att utveckla bostäder för äldre genom att verka för fler seniorbostäder med gemensamhetslokaler och moderna servicehus och främja kollektivhus för äldre.

Kommunstyrelsen ges i mål och budget ett övergripande ansvar att säkerställa att långsiktigt hållbara lokalförsörjningsplaner ska finnas för all kommunal verksamhet, för att möta behovet på kort och lång sikt. Planerna ska säkerställa att verksamheterna har tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Utveckling av den strategiska lokalförsörjningen ska ske genom att utveckla gemensamma lokallösningar mellan olika verksamheter samt ökad nyttjandegrad. Målsättningen över tid är sänkta kostnader i kommunkoncernen och minskad lokalkostnad per invånare. Det finns även särskilda uppdrag om att överväga alternativet att hyra lokaler på långa kontrakt istället för att bygga och äga själv. Kommunstyrelsen har också del i nämndens ovannämnda uppdrag om seniorbostäder, moderna servicehus och kollektivhus.

I framtagandet vägs kommunala styrdokument in. Planunderlaget involveras i arbetet med Bostadsförsörjningsprogram som leds av stadsbyggnadsförvaltningen.

Arbetets organisation

Planen tas fram gemensamt av äldreförvaltningen, kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen och berörda bolag, i detta fall Uppsalahem. Framtagandet samordnads av kommunledningskontoret. Arbetet leds av en styrgrupp där samtliga parter ingår.

Bostads- och lokalförsörjningsplanen revideras årligen.

Planens innehåll

Planen omfattar planerade åtgärder under de närmaste fem åren med en utblick för åtgärder mot år 2030. Lokalförsörjningsplanen redovisar:

- Förutsättningar
- Behov och kapacitet
- Åtgärder
- Utredningsuppdrag
- Ekonomiska konsekvenser

2. Förutsättningar

Bostad- och lokalförsörjningsplan för vård och omsorg av äldre utgör kommunens planering för bostäder och lokaler inom äldrenämndens verksamhetsområde. Äldrenämnden ansvarar för att förse kommunens befolkning som är 65 år och äldre med det stöd, vård och omsorg de behöver. Nämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra. I det ingår även att medverka i samhällsplaneringen och verka för att äldre människor får goda bostäder. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att, utifrån nämndernas behov, tillhandahålla kostnadseffektiva boenden och lokaler. Sluthyran påverkas av flera faktorer, allt från markpriser, byggkostnader och förhandling med hyresgästföreningen.

En rad omständigheter kan påverka det prognostiserade behovet. Hit hör eventuella medicinska framsteg och förändringar i den äldre befolkningens levnadsvanor. Den fysiska miljön och tillgängligheten i det ordinarie bostadsbeståndet, liksom tillgången på alternativa boendeformer för äldre på den ordinarie marknaden kan också påverka.

Anhörigas insatser och kedjan vid utskrivning från sjukhus är också viktiga faktorer. Befolkningsprognosen utgör grunden för behovsprognosen och förändringar i den kan därför påverka utfallet.

I oktober 2013 (Uppsala kommun 2013) fattade äldrenämnden beslut om införande av LOV inom särskilt boende. Med det överläts i stora delar också ansvaret för utbyggnad av de särskilda boendeformerna för äldre till marknaden och till privata aktörers initiativ. Situationen medför en osäkerhetsfaktor i planeringen av tillgången till platser.

Lagbestämmelser och krav

Äldres rätt till stöd har på övergripande nivå sin rättsliga reglering genom socialtjänstlagen (SFS 2001:453). Lagstiftningen är framförallt inriktad på personer som själva inte kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt. Genom bistånd i form av särskilt boende eller hjälp i hemmet ska enskilda tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Lagstiftningen ålägger också de sociala nämnderna att medverka i samhällsplaneringen och främja goda miljöer och påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden. När det gäller äldre personer finns en skyldighet för kommunen att verka för att äldre människor får goda bostäder. Kommunen har också ansvar för att inrätta särskilda boendeformer för service och omvårdnad. Vid sidan av den övergripande lagstiftningen, föreskrifter och praxis kopplat till den, har Uppsala kommun också egna riktlinjer för handläggning av ansökningar om bostad i form av särskilt boende.

Barnkonventionen

I arbetet med lokalförsörjningsplaner där åtgärderna påverkar barn är grunden barnets behov (enligt barnkonventionens princip). Någon specifik barnkonsekvensanalys görs inte i arbetet med lokalförsörjningsplanen eller åtgärderna som tas fram. Däremot ska barnkonsekvensanalys ske vid genomförandet av åtgärden för att säkerställa att:

- barn får möjlighet till dialog och får uttrycka sin vilja
- åtgärden så långt det är möjligt utgår från och uppfyller barnens behov

- när så inte kan ske kompenserande åtgärder sker (i fastighetsåtgärden eller i verksamheten)

För generella åtgärder kan generell dialog, utformning och eventuell kompenserande åtgärder användas. Barn ska exempelvis känna sig trygga i att besöka särskilda boenden och flertalet samnyttjandevinster kan uppnås genom kombination av barn och äldres aktiviteter.

Definitioner

- Särskilt boende för äldre är en boendeform som kräver ett biståndsbeslut. I kategorin ingår vad Uppsala kommun benämner som vård- och omsorgsboende (inom vilket finns omvårdnadsboenden respektive demensboenden) och korttidsboende. Dessa bostäder är kommunen skyldiga tillhandahålla enligt socialtjänstlagen.
- Trygghetsboende. Boende på öppna marknaden med vissa krav utifrån kommunala subventioner till värdskap och gemensamhetslokaler och/eller statligt investeringsstöd. Kraven omfattar exempelvis tillgänglighet, gemensamhetslokaler, personal och åldersgräns.
- Seniorboende. Boende på öppna marknaden i form av hyres- eller bostadsrätter ofta med en åldersgräns om +55 år.

Driftsformer

Uppsala kommun tillämpar tre olika driftformer för att tillhandahålla särskilt boende för äldre; drift i egen regi, driftentreprenader samt LOV. Vid drift i egen regi regleras förhållandet kring driften i ett uppdragsavtal med äldrenämnden. Vid driftentreprenader står kommunen för byggnaden i form av boendet, medan driften upphandlats från en privat eller ideell organisation utifrån lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). I den tredje driftformen upphandlas både byggnaden och drift inom ramen för lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Utföraren står för hela lokalen med samtliga faciliteter och det totala ansvaret för driften. Ansökan sker i Uppsala kommun genom förfrågningsunderlag för drift där utföraren kan bli godkänd som leverantör av vård- och omsorgsboende i Uppsala kommun. Ersättning utgår med ett fast pris per boendedygn och är densamma för alla utförare inom LOV.

Ur ett lokalperspektiv innebär LOU att kommunen är kontraktsinnehavare för boendet, medan i LOV är det en privat vårdgivare som innehar hyreskontrakt.

3. Behovs- och kapacitetsanalys

Befolkningsprognos

År 2018 bodde drygt 225 000 personer i kommunen. Uppsala kommun väntas växa och få en ökad befolkning under lång tid framöver. I årets prognos antas befolkningen år 2030 uppgå till knappt 268 000 personer, en ökning med cirka 42 500 personer jämfört med år 2018. Ökningen väntas i samtliga åldersklasser. Kommunprognos 2019 antar en högre takt i befolkningstillväxten jämfört med prognosen 2018. År 2030 antas befolkningen vara nästan 10 000 fler jämfört med fjolårets prognos för samma år.

Efter år 2030 väntas befolkningen fortsätta öka men i lägre takt än innan 2030. Dessutom tillkommer befolkning vid utbyggnad av Sävja Bergsbrunna, som planeras starta omkring mitten av 2020-talet. Variationer i prognoser från olika år visar på att kommunen måste ha beredskap både för en ökning och för en minskning i befolkningsutvecklingen.

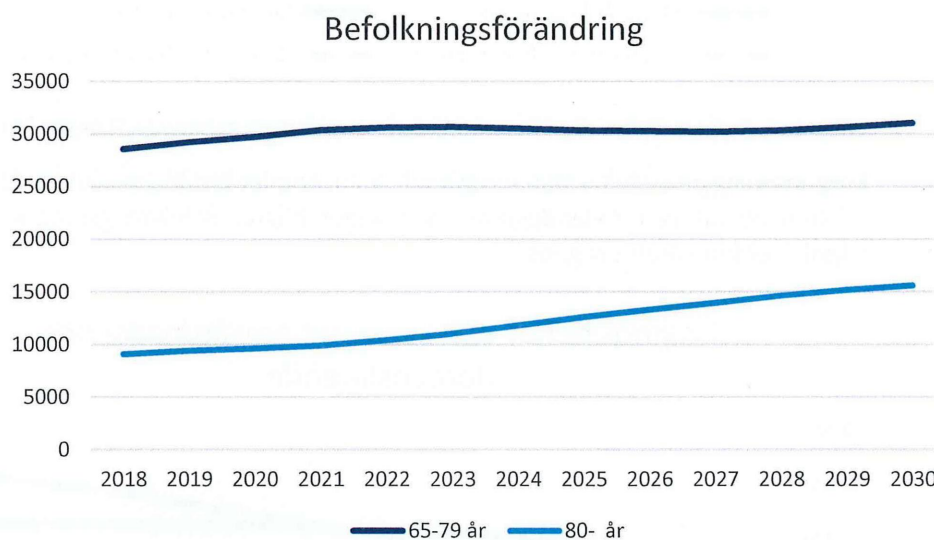

Diagram 1. Befolkningsprognos 65–79 år och 80+ år Uppsala kommun. Prognos från 2019.

I hela kommunen bodde år 2018 cirka 28 600 personer i åldern 65-79 år och cirka 9 100 personer 80 år och äldre. År 2030 väntas respektive åldersgrupp ha ökat med cirka 2 500 respektive 6 500 personer till cirka 31 000 respektive cirka 15 600.

Behovs- och kapacitetsprognos vård- och omsorgsboende

Prognosen för andelen äldre som uppskattas vara i behov av särskilt boende grundar sig på genomsnittet av boendebeslut de fem senaste åren vid mätpunkten 31 december varje år, uppdelat på omvårdnadsboende och demensboende. En åldersgruppering har gjorts för personer 65–79 år och 80 år och äldre. För 65–79 åringarna ligger det uppskattade behovet för vård- och omsorgsboende på cirka 1,4 procent av åldersgruppen och för 80 år och äldre på cirka 15 procent av åldersgruppen. Utifrån tidigare utfall är verkställandegraden satt till 94 procent. Det vill säga att 6 procent av alla bifall till bistånd inte beräknas verkställas, exempelvis för att personer tackar nej.

En rad omständigheter kan påverka andelen som är i behov av boende och således det prognostiserade behovet. Medicinska framsteg, levnadsvanor, epidemier, förändringar i praxis, policys och riktlinjer, tillgänglighet i ordinärt boende och andra boendeformer är sådana omständigheter. Anhörigas insatser är också av stor betydelse.

Prognos behov lägenheter i omvårdnad- och demensboende

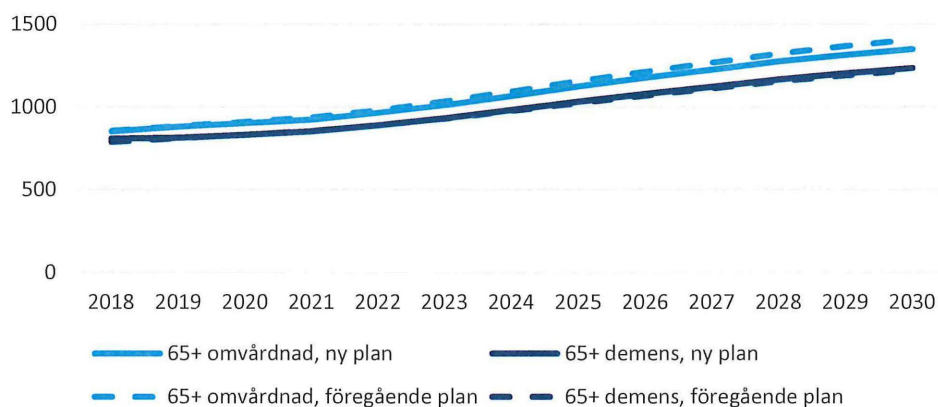

Diagram 2. Prognos behov lägenheter i omvårdnad- och demensboende. Prognos från 2019.

Prognosen ligger stabilt sedan föregående plan. Antalet biståndsbeslut var lägre 2018 i relation till att verkställandegraden var något högre. Befolkningsprognosen ligger något över förra årets prognos.

Prognos behov och kapacitet omvårdnads- och demensboende

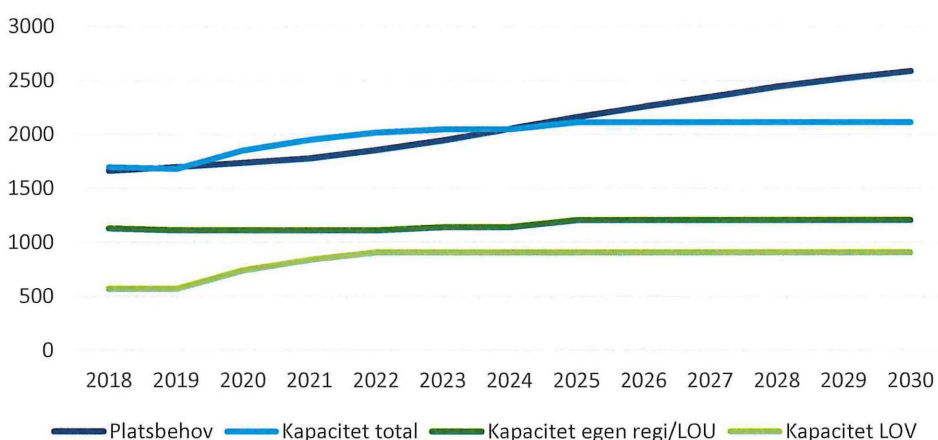

Diagram 3. Prognos behov och kapacitet omvårdnads- och demensboende. 0,6 procent av platserna inom LOV säljs idag till annan kommun. Samma procentsats är applicerad på framskriven kapacitet. Prognos från 2019.

Ett överskott av platser beräknas fram till 2024, främst genom ett stort tillskott av platser inom LOV. Tillskott av platser där kommunen innehar hyreskontraktet sker under planperioden genom tillskott i Storvreta och efter planperioden genom upphandling i Uppsala tätort. Som mest beräknas ett överskott på cirka 170 platser. Ett överskott av platser kan leda till tomplatser inom egen regi eller LOU där kommunen bekostar dessa platser. Inom LOV ingår ersättning för eventuella tomplatser genom en högre dygnersättning. Inom vilken driftform tomplatser landar går inte att säga.

Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025– 2029
Storvreta äldreboende	Ersätter Skogsgården					
				+29		
Upphandling Uppsala tätort	Platsantal ungefärligt 50-80 platser					
						+50-80
Förväntade platser genom LOV						
	+174	+96	+70			
Summa	+174	+96	+70	+29	+0	+50-80
Akkumulerat	174	270	340	369	369	419-449

Tabell 1. Kapacitetsförändring särskilt boende för äldre

Behov och kapacitetsprognos korttidsvård

Platser för korttidsboende/korttidsvård finns som en resurs vid utslussning från sjukhusvistelse, som stöd till och avlastning för anhöriga, som resurs för hemvården med mera. I begreppet korttidsplatser ingår korttidsvård (vistelse under en kortare tid) och växelvård (återkommande vistelse under kortare perioder). Som en tillfällig boende-/vårdform kan behovet av korttidsboende påverkas av en mängd olika förhållanden (till exempel rutiner för medicinskt färdigbehandlade, tillgången på olika former av särskilt boende, anhörigas stödbehov med mera). Samverkan med Region Uppsala är också en viktig faktor i behovet av platser.

I Uppsala kommun återfinns korttidsplatser dels insprängda i andra särskilda boenden och dels som renodlade boenden/avdelningar. I maj 2019 fanns cirka 130 korttidsplatser i Uppsala kommun. Ökningen av den äldre befolkningen kan förväntas medföra ett större behov av insatser som liknar de som ges i korttidsboende. I närtid planeras dock inte en expansion av antalet platser, utan istället fokuseras arbetet på att förbättra flödet i utskrivningsprocessen från slutenvården till hemmet.

Biståndsbedömt trygghetsboende

Riksdagen beslutade den 7 november 2018 att säga ja till regeringens proposition (2017/18:273) om att kommunerna ska få möjlighet att inrätta en ny särskild boendeform, benämnd biståndsbedömt trygghetsboende. Lagändringar trädde i kraft den 2 april 2019. Den nya boendeformen vänder sig till äldre som har behov av stöd i hemmet och därutöver har behov av att bryta önskad isolering. Den bedömning som gjorts av äldreförvaltningen är dock att behoven hos den målgrupp som identifierats kan tillgodoses på den ordinarie marknaden. Detta förutsatt att en utbyggnad sker av bostäder riktade till målgruppen, i kombination med att en mindre del av kommunens eget bestånd av trygghetsbostäder reserveras för äldre över 80 år utifrån särskilda behovskriterier. Äldrenämnden fattade i oktober 2019 beslutet att tillsvida inte tillhandahålla den nya boendeformen biståndsbedömt trygghetsboende.

Andra boendeformer

I den här planen hanteras i första hand särskilda boendeformer, det vill säga individer som genom bedömning får bistånd till bostad. I kommunens rapport *En Äldrevänlig stad* (Uppsala kommun 2017) framgår det dock att 7 av 10 äldre anser att det finns för lite trygghets- och seniorbostäder på den ordinarie marknaden i kommunen. Idag i kommunen finns det cirka 340 trygghetslägenheter och drygt 1200 seniorlägenheter.

Enligt Uppsala bostadsförmedling var kön till trygghetsbostäder cirka 1000 personer i februari 2019. Omsättningen i befintligt bestånd är relativt liten, under 2018 förmedlades cirka 40 trygghetsbostäder. I snitt var intresseanmälningarna 40 per objekt, högst i innerstaden med närmare 80 per objekt. För seniorbostäder är det färre intresseanmälningar per objekt och något fler förmedlingar. För att möta äldres behov på bostadsmarknaden pågår flera arbeten under 2019, bland annat Utredning om moderna boendeformer för äldre, Handlingsplan för äldrevänlig kommun och Bostadsförsörjningsprogram.

Andra lokaler

Hemvårdslokaler

När den äldre befolkningen ökar kan även behovet av hemvård förväntas öka. I begreppet hemvård ingår hemsjukvård och hemtjänst. I dagsläget utgår hemtjänsten från att de klarar en potentiell ökning i antalet hemtjänststimmar i nuvarande lokaler, bland annat till följd av att hemsjukvården samlokaliseras och då ger utrymme i nuvarande lokaler för hemtjänst. Effektivisering, teknologiska och medicinska framsteg och fördelningen mellan egen och enskild regi är alla faktorer som kan påverka det framtida behovet av personal och således även lokalbehovet. Den geografiska spridningen av lokaler är viktig för att enkelt kunna nå brukarna, medan en centralisering skulle kunna minska ytbehovet per person. Det är också viktigt att det finns kollektivtrafikförbindelse till hemvårds-lokalerna.

Träffpunkter, seniorrestauranger och dagverksamhet

Äldrenämnden hyr 15 lokaler för träffpunkter och måltidsservice driver sju seniorrestauranger. Under 2018-2019 har äldreförvaltningen genomfört en utredning av alla träffpunkter. Kartläggningen har bland annat lett till att äldreförvaltningen har fått i uppdrag av äldrenämnden att titta närmare på seniorrestauranger och införande av mobila träffpunkter. Till följd av det pågår bland annat arbete kring samlokaliseringar av träffpunkter samt om de kan inrymmas i andra typer av verksamheter, exempelvis bibliotek. För seniorrestauranger pågår arbete kring samlokalisering på skolor.

Som åtgärd föreslås i den här planen en sammanslagning av de närliggande träffpunkterna Årsta och Hassellunden, där träffpunkt Årsta har en bred verksamhet och träffpunkt Hassellunden är en mindre träffpunkt som inte är optimal ur ett tillgänglighetsperspektiv. Sammanslagningen innebär att träffpunkt Hassellunden sägs upp.

Flertalet utredningar som leder till åtgärder kommer att fortsätta under 2020.

Anhörigstöd

Idag finns en lokal för anhörigstöd för äldre i Uppsala kommun, Anhörigcentrum. Enligt Socialstyrelsens (2012) rapport *Anhöriga som ger omsorg till närstående: omfattning och konsekvenser* är det nästan var femte person i vuxen ålder som stödjer en närstående. Det varierar mellan praktisk och ekonomisk hjälp till tillsyn, umgänge och personlig omsorg. Om förutsättningarna förändras för anhöriga och närstående att bistå med dessa insatser kan det få konsekvenser också för behovet av särskilda boendeformer. Att även på sikt stötta anhöriga är därmed en viktig faktor i det förebyggande arbete som bedrivs.

Bostads- och lokalresurser

Kommunen hyr lokaler i drygt 25 fastighetsobjekt som totalt innehåller dryga 1100 vård- och omsorgsplatser. Det finns ytterligare cirka 570 särskilda boendeplatser i Uppsala som är tillhandahållna via privata aktörer med egna hyreskontrakt på fastigheter. Det innebär att kommunen vid årsskiftet 2018/2019 hade rådighet över cirka 66 procent av Uppsalas vård- och omsorgsplatser. Privata aktörer är aktiva genom att de bygger, projekterar eller har sökt detaljplaneförändring för nya särskilda boenden i Uppsala vilket under planperioden beräknas leda till att nästan 350 nya platser tillförs Uppsala. Kommunens rådighet över platserna beräknas därför inom planperioden 2020–2024 sjunka till cirka 56 procent.

I samband med planläggandet av ett nytt särskilt boende i Storvreta arbetas ett nytt funktionsprogram fram. Det finns möjlighet att påverka den totala kostnaden genom goda val kring utformning när nya särskilda boenden skapas. Antalet lägenheter per lägenhetsgrupp kan ha en betydande påverkan på personalkostnad per boende. En annan möjlighet att styra hyreskostnaden för framtida boenden är att vara mer restriktiv kring totalarea per boende. Arean per boende ligger idag på cirka 75 kvm (alla ytor i byggnaden inkluderat), men det finns exempel i Uppsala som har en area runt 60 kvm per boende.

Bostadsresursen

Kommunen har särskilda bostäder och boendelösningar för olika målgrupper och deras riktade behov. Olika målgrupper faller under olika nämnder i kommunen. I den **sociala resursen** ingår socialnämnden och arbetsmarknadsnämndens målgrupper och i **omsorgsresursen** äldrenämnden och omsorgsnämndens målgrupper. Den **övriga resursen** innefattar kommunens trygghetsbostäder samt de bostäder där de boende fått besittningsskydd men saknar bistånd. I inget av fallen finns en verksamhetsnämnd bakom utan kommunstyrelsen är part. Sammantaget benämns det här för bostadsresurs.

I resursen ingår såväl kommunala egenägda bostäder och bostadsrätter, hyresrätter och lägenheter vid blockförhyrningar. Den gemensamma faktorn är att de boende tecknar ett eget kontrakt för boendet med kommunen. Således ingår inte exempelvis platser inom LOV eller korttidsplatser. 1 juli 2019 hade kommunen hyreskontrakt med cirka 1100 personer på särskilda boenden för äldre, vilket motsvarar cirka 62 procent av omsorgsresursen och 31 procent av bostadsresursen. Den enskilda lägenheten är i snitt 33 kvm (i jämförelse med 75 kvm ovan för hela byggnadens ytor). Snitthyreskostnaden per kvm och år är cirka 1800 kr och en snittmånadshyra på cirka 5000 kr.

Fördelning kontrakt bostadsresursen

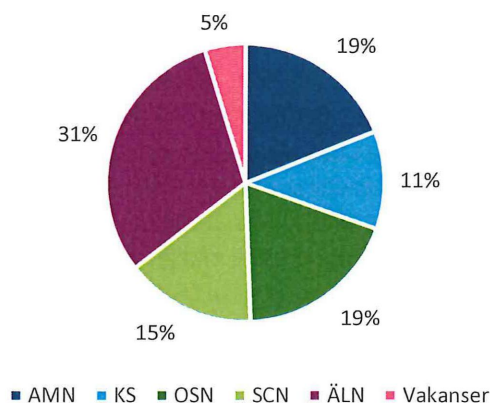

Diagram 4. Fördelning kontrakt bostadsresursen 1 juli 2019. Vakanser på särskilda boenden för äldre är inte inkluderade i vakansgraden. Ulleråker är inräknat i vakanser.

4. Utblick

Stads- och landsbygdsutveckling

Under den närmast 5-årsperioden är det framförallt i staden som den stora bostadsutbyggnaden och befolkningsökningen förväntas ske. Fokus för bostadsbyggandet ligger här på stadsdelarna Kungsängen/Industristaden, Rosendal, Östra Salabacke men även i, Gamla Uppsala – Nyby, Gränby, Kapellgården, Kvarngården samt Ultuna/Bäcklösa kommer det byggas många bostäder. Utanför staden väntas störst samlad utbyggnad ske i Fullerö Hage, Gunsta, Lindbacken och Skölsta. Under mitten och andra halvan av 2020-talet väntas utbyggnad i framför allt Eriksberg, Librobäck, Gottsunda, Valsätra, Sävja – Bergsbrunna, Ulleråker samt Södra Storvreta starta. Utbyggnaden förväntas fortsätta i flera av de övriga områdena ovan.

Uppsalapaketet - avtalet med staten om 4-spårig järnväg mellan Uppsala och Stockholm med en stor utbyggnad av stadens södra delar - kommer ha stor påverkan på utbyggnadsbehovet av den sociala infrastrukturen³ under lång tid framöver. Det berör i första hand Sävja-Bergsbrunna men också Gottsunda-Valsätra, Bäcklösa och Ultuna. Planeringen för hela utbyggnaden av cirka 33 000 bostäder ska ske så att samtliga lägenheter kan vara färdigbyggda år 2050.

Beredskap för kommande behov

Behovet i planen är uppskattat utifrån kommunens officiella befolkningsprognos. En långsiktig planering behöver ha beredskap för ett annat behov – både ett högre och ett lägre. I kommunens befolkningsscenario *extra hög* beräknas åldersgruppen 65 år och äldre bli drygt 600 ytterligare till år 2030 i jämförelse med kommunprognosen. I befolkningsscenario *låg* beräknas samma åldersgrupp bli cirka 1100 färre i jämförelse med kommunprognosen till 2030.

³ Lokaler och mark för samhällsfinansierad verksamhet - förskola, skola, idrott, kultur samt fritid men även särskilda bostäder.

Befolkningsutveckling med olika tillväxttakt, 65+ år

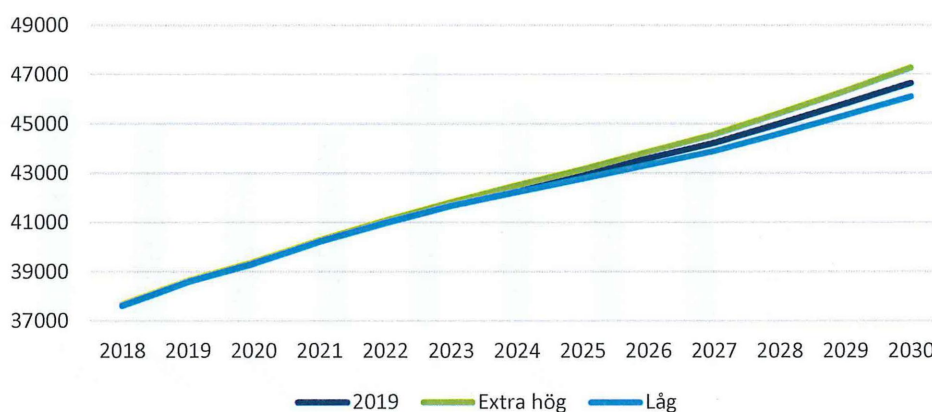

Diagram 5. Befolkningsutveckling med olika tillväxttakt, 65+ år.

I kommunen pågår ett arbete för att säkerställa möjligheten att tillgodose social infrastruktur när behov uppstår. Stadsbyggnadsförvaltningen arbetar med att kartlägga strategisk mark i staden där det ska vara möjligt att i framtiden försörja kommunen med lokaler och särskilda bostäder. Syftet med arbetet är att platser som bedöms lämpliga för ändamålet utifrån sammanhang och fysiska förutsättningar ska bevakas långsiktigt. Med bättre framförhållning och kunskap förkortas planeringsprocessen när behovet blir aktuellt att realisera.

Om andelen som är i behov av särskilt boende för äldre utgör samma nivå som de fem senaste åren och följer den officiella befolkningsprognosen kommer det 2050 att finnas ett behov av totalt cirka 3500 platser i kommunen, cirka en dubbling av nuvarande tillgång.

Omvärld

Jämförelsekommuner

I Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) kan information hämtas för att jämföra sig med andra kommuner. Viktigt att ha med sig är att det kan skilja mellan hur kommunerna utformat sina särskilda boendeformer, exempelvis inkluderar vissa kommuner servicehus i biståndet om särskilt boende vilket inte görs i Uppsala kommun.

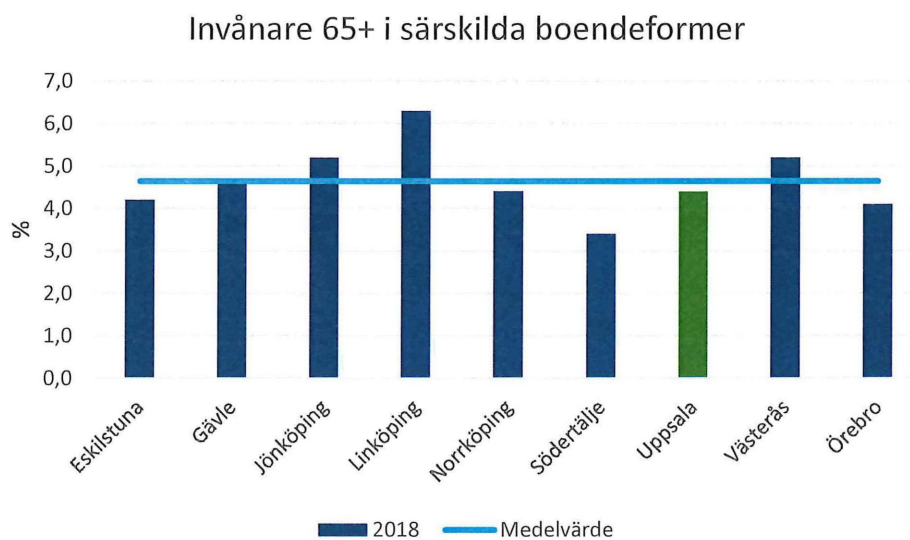

Diagram 6. Invånare 65+ i särskilda boendeformer, andel av befolkningen (%). R9. Kolada 2019.

5. Åtgärder

Nya åtgärder

Åtgärder			
Enhet	Beskrivning	Samman kallande ⁴	Färdigställt
Träffpunkt Hassellunden (Årstagatan 23C) och Träffpunkt Årsta (Fyrislundsgatan 66)	Sammanlagning av träffpunkt Hassellunden och Träffpunkt Årsta. Säg upp och lämna Träffpunkt Hassellunden (Årstagatan 23).	ÄLF	2020
Träffpunkt Eriksberg/Orstenen	Samlokalisering av fritidsklubb på träffpunkt Eriksberg/Orstenen	KLK	2020

Tidigare beslutade åtgärder

Åtgärder			
Enhet	Beskrivning	Samman kallande ⁵	Färdigställt
Storvreta äldreboende	Uppföra ett nytt äldreboende i Storvreta med 54 platser	KLK	2023
Äldreboende Uppsala tätort	Upphandla hyreskontrakt för 50–80 platser i särskilt boende i Uppsala tätort	KLK	2025

Utredningar

- Utreda förlängning av kontrakt för de särskilda boenden där möjligheten till uppsägning finns under planperioden 2020–2024.
  - Björkgården, Knutbyvägen 4
  - Eriksdalsgården, Norrlandsgatan 2
  - Myrbergska gården, Geijersgatan 61
  - Sävjhus, Västgötaresan 58
  - Skogsgården, Vretalundsvägen 10
  - Tunåsen, Hallstensgatan 20
  - Årstagården, Fyrislundsgatan 66
- Utreda användning av detaljplan 0380-P2013/6 fastighet 11:33 Berthåga
- Utreda nyproduktion av nytt särskilt boende för äldre i Björklinge
- Utredning av lokalerna på Snickargatan 4–6
- Utredning av lokaler för Valthornsvägen 1 till följd av försäljningen av Gottsunda centrum
- Utredning om samnyttjande av seniorrestauranger och skolkök
- Utredning om att hyra ut köket på Karl-Johansgården till kulturnämnden
- Utredning av samlokalisering för träffpunkterna i Gottsunda
- Utredning av samlokalisering av verksamheter i Sävja
- Utredning av eventuellt ny lokal för Träffpunkt 86:an på Svartbäcksgatan 86

⁴ Arbetet utförs gemensamt

- Utredning av lokalen för dagverksamheten på Kålsängsgränd 6D
- Utredning av lokalerna för öppna förebyggande insatser på landsbygden:
  - Träffpunkt Medelpunkten på Hasselvägen 1, Storvreta
  - Träffpunkt Bälinge på Lundgårdsvägen 2
  - Träffpunkt Björklinge på Spelmansvägen 7

Åtgärder och utredningar som inte leder till lokalåtgärd

- Äldrenämnden gör ett tydligt ställningstagande för hur stor andel av det totala fastighetsbeståndet av vård- och omsorgsboenden kommunen ska inneha hyreskontraktet
- Göra analys på delområdesnivå av behovet av särskilda bostäder i stad och på landsbygd
- Etablera närmare dialog med vårdföretag och fastighetsägare som på kommersiell basis vill tillföra äldreboendeplatser till Uppsala (LOV) för att få bättre kontroll över tillväxten av särskilda boendeplatser för äldre.
- Kontinuerlig uppföljning av utvecklingsarbetet kring trygg hemgång och behovet av korttidsboende
- Utvärdera kösystemet till trygghetsbostäder och pröva för- och nackdelar med en eventuell behovsprövning. Att det nya trygga äldreboendeformen, som enligt lag ska erbjudas från och med 2019, ska vara tillgänglig för alla +70-åringar som efterfrågar ett sådant boende: Hanteras i utredningar om biståndsbedömt trygghetsboende, förtur och moderna boendeformer för äldre.

6. Ekonomi- och kostnadsutveckling

Vid genomförandet av lokalåtgärder påverkas kommunens ekonomi på flera olika sätt. I många fall innebär åtgärderna att investeringsmedel måste säkerställas både för fastighetsåtgärder och för verksamhetens behov av tex möbler. Det behöver även säkerställas att de verksamheten både kan bära lokalkostnaderna och har medel för att driva verksamheten.

Beräkningarna av dessa kostnader sker antingen utifrån verklig genomförandeplanering eller genom övergripande schabloner, tex investeringskostnad per kvm.

Åtgärderna i denna plan innebär 130 000 tkr i investeringar i fastigheter i kommunkoncernen vilket är Uppsalahems budget för Stovvreta äldreboende. Då funktionsprogrammet inte är satt och beställning inte överlämnad till Uppsalahem finns inte en hyresindikation.

De ekonomiska förutsättningarna stäms löpande av mot mål och budget. Finansiering av åtgärderna förutsätts ingå i mål och budget om det inte särskilt anges annat.

Investeringsbedömning

Investeringsbedömningen inkluderar investeringar i kommunkoncernen, både i bolag och de fastigheter kommunstyrelsen äger.

Investeringsbedömning i tusen kronor						
	Prognos 2020	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025–2029
Särskilt boende	30 000	70 000	30 000	-	-	-
Hemvård	-	-	-	-	-	-
Övriga lokaler	-	-	-	-	-	-
Totalt	30 000	70 000	30 000			

Utredning kring investeringar i Orstenen pågår och är inte inkluderade. Siffrorna inkluderar inte underhållsinvesteringar i kommunens egenägda lokaler eller bostäder.

Äldrenämnden kan också vara i behov av investeringsmedel för inventarier.

Hyreskostnad och drift

Hyra

Äldrenämnden hyr både bostäder och lokaler. I kommunens bostäder beräknas den enskildes hyra via bruksvärdessystemet vilket innebär att det kan bli differens mellan hyresintäkt från enskild hyresgäst och avtalets totala kostnad. Övriga lokalytor, exempel personalytor, bidrar också till att skapa en differens mellan intagen hyra och total kostnad.

Hyresförändringar i tkr									
	Hyra 2019	Prognos 2020	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025-2026	Prognos 2027-2028	Prognos 2029-2030
Särskilt boende	97 058	-5 171	0	0	0	-675	6 683	0	0
Hemvård	3 806	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga lokaler	26 828	-1 670	-99	0	0	0	0	0	0
Totalt	127 692	-6 841	-99	0	0	-675	6 683	0	0

Hyreskostnaden inkluderar hyresintäkter från externa hyresgäster. Nyinhyrningar där hyresuppgifter inte finns är utefter schablon om inte annat angivs nedan.

Hyresindikation på det nya särskilda boendet i Störvreta ges i samband med beställning till Uppsalahem efter att funktionsprogrammet är färdigställt och finns därför inte med ovan. Samlokalisering av fritidsklubb på Träffpunkt Eriksberg kan påverka hyresnivån för äldrenämnden men är inte inkluderat. Samlokalisering av träffpunkterna i Gottsunda skulle eventuellt kunna ske under 2020 men utredningen har inte kommit så pass långt att en hyresindikation finns. Den stora minskningen 2020 är Genetikvägen som fördelas både på 2019 och 2020.

Hyreskostnad i tkr									
	Hyra 2019	Prognos 2020	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025-2026	Prognos 2027-2028	Prognos 2029-2030
Särskilt boende	97 058	93 135	94 299	95 478	96 674	97 211	211 587	217 135	222 847
Hemvård	3 806	3 882	3 960	4 039	4 120	4 202	8 658	9 008	9 371
Övriga lokaler	26 828	25 694	26 109	26 631	27 164	27 707	57 087	59 394	61 793
Totalt	127 692	122 712	124 367	126 148	127 957	129 120	277 332	285 536	294 012

Lokalhyran är indexerad med 2 % årligen och höjning av hyran för individen med 1 % årligen, dock ingen hyreshöjning för boende i nytillkomna lägenheter. Båda siffrorna är schabloner. Hyresrabatt och fördelade kostnader från fastighetsstaben för administration, förvaltning och drift är inte inkluderad. Siffrorna är ungefärliga och baserade på ett utdrag 190530.

Sedan 2019 har fastighetsstaben, förut fastighetsavdelningen, en ny finansieringsmodell. Kostnader för administration, förvaltning och drift fördelas mellan de olika nämnderna, för 2020 fördelas kostnaden med cirka 22,5 miljoner kronor för äldrenämnden. Denna kostnad är inte inkluderade i tabellen ovan. Kapitalkostnad för investeringar är inte inkluderat ovan och uppgår för äldrenämnden för 2019 till cirka 3 miljoner kronor.

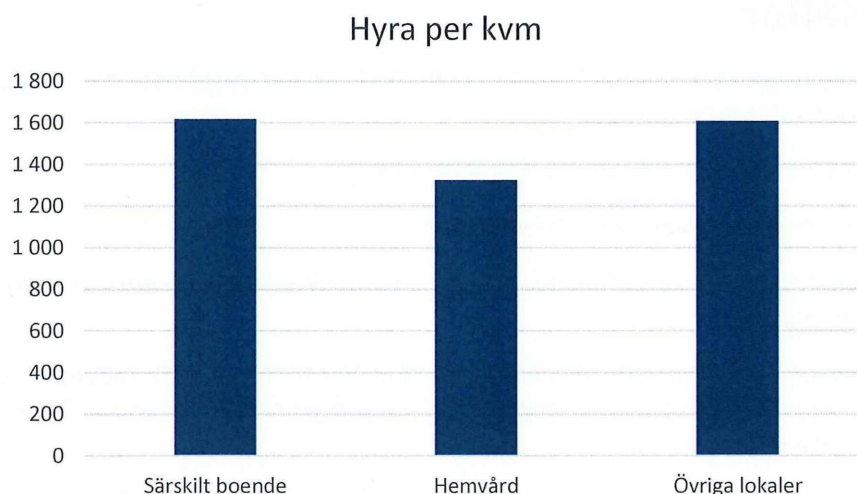

Diagram 8. Hyra per kvm per lokalform baserat på utdrag 190530. För särskilt boende är hyran är exklusive avgående hyresintäkt och på arean är på hela objektet.

Hyresnivån per invånare är en sammanslagning av äldrenämndens totala hyresnivå. För bostäder är hyresintäkt från brukare avräknad. Notera således skillnad mellan diagram 8 och 9 där 8 är exklusive avgående hyresintäkt och 9 är inklusive avräknad hyresintäkt. Hyresindikation för Storstora äldreboende är inte inkluderat (se sida 18), uppgången avser schablon för inhyrt objekt via upphandling 2025.

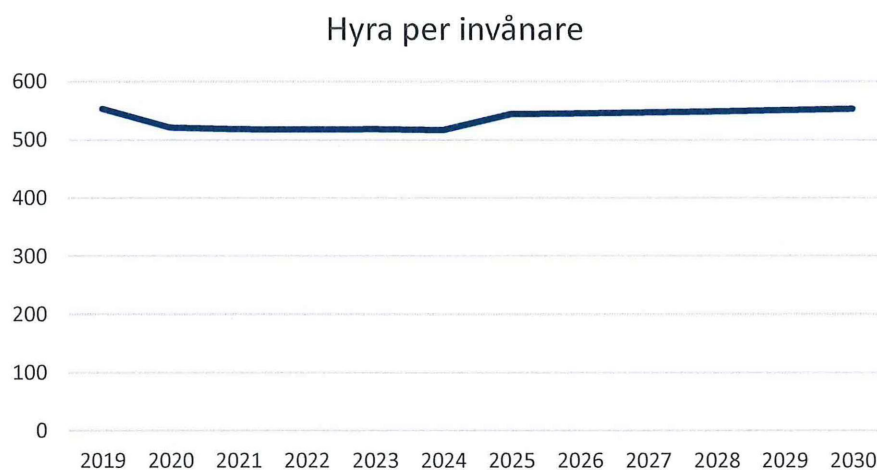

Diagram 9. Diagrammet visar prognostiserad hyra per invånare äldrenämndens totala hyresnivå, exklusive Storstora äldreboende. En ökning med en schablon på 2 % årligen är inkluderad. Hyresrabatt för av kommunstyrelsen ägda bostäder/lokaler och fördelade kostnader från fastighetsstaben för administration, förvaltning och drift är inte inkluderad. Siffrorna är ungefärliga och baserade på ett utdrag 190530.

Verksamhetsekonomi

De ekonomiska konsekvenserna för hyra och drift för den här planen är svåra att kalkylera av flera anledningar som exempelvis takten i utbyggnad av extern drift (LOV) där kommunen inte kan styra utvecklingen av antalet tillgängliga boendeplatser på egen hand. Med nuvarande tillväxt av boenden inom LOV finns risk för tomplatser i de övriga driftsformerna, LOU och egen regi, vilket föranleder ökade kostnader.

Källor

Regeringens proposition 2017/18:273 *Biståndsbedömt trygghetsboende för äldre*. SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*.

SFS 2016:1145. *Lagen om offentlig upphandling*

SFS 2008:962. *Lagen om valfrihetssystem*

Socialstyrelsen. 2012. *Anhöriga som ger omsorg till närstående: omfattning och konsekvenser*

Uppsala kommun. 2017. *En äldre vänlig stad: Hur är det att åldras i Uppsala med omnejd? Här är ett urval ur rapporten som bygger på en medborgardialog med Uppsalas 60 plussare*. Kortversion.

Uppsala kommun. 2019. *Mål- och budget 2020 med plan för 2021–22*
Remissversion 2019-08-27. KSN-2018-3573.

Uppsala kommun. 2013. *Sammanträdesprotokoll. Äldrenämnden 2013-10-02*.

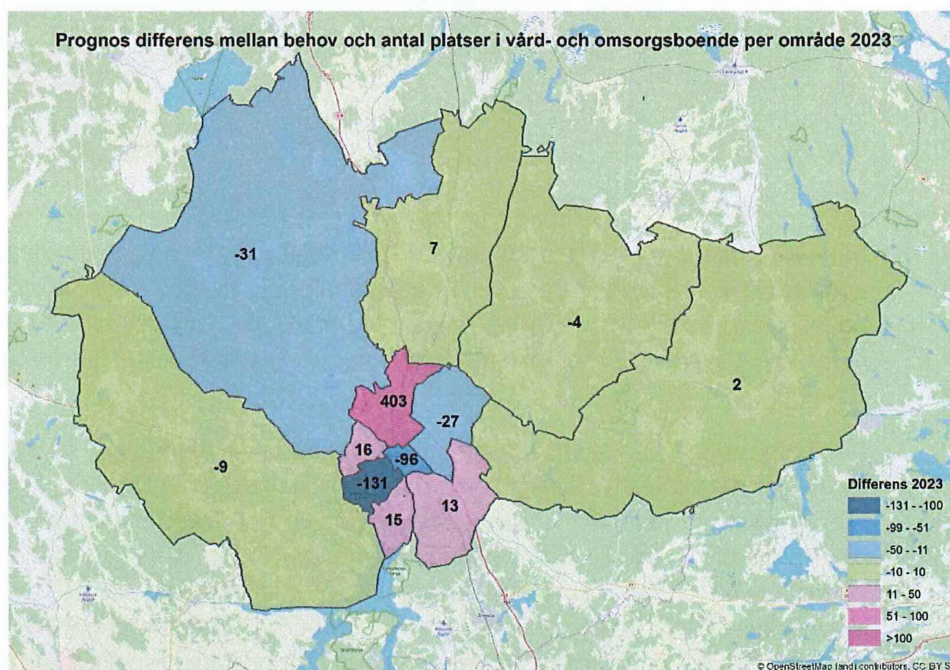

Bilaga 1 – Delområdesanalys vård- och omsorgsboende

Lokalförsörjningsområdena är gemensamma för alla bostads- och lokalförsörjningsplaner och består av tolv områden:

- Bälinge – Björklinge (*Börje – Jumkil – Åkerlänna*)
- Centrala staden – Fålhagen (*Kungsängen – Boländerna*)
- Gunsta – Länna – Almunge – Knutby
- Gåvsta- Stavby – Tuna
- Luthagen – Stenhagen (*Rickomberga – Berthåga – Kvarnbo*)
- Norby – Eriksberg – Flogsta (*Kåbo – Ekeby – Rosendal – Polack – Håga*)
- Ramstalund – Vänge – Järlåsa
- Sala backe – Årsta – Vaksalabygden (*Fyrislund – Slavsta – Lindbacken*)
- Storstora – Vattholma – Skyttorp
- Svartbäcken – Gränby – Gamla Uppsala (*Tuna Backar – Kapellgärdet – Kvarngärdet – Nyby – Löten*)
- Sävja – Bergsbrunna – Danmark
- Valsätra – Gottsunda – Sunnersta (*Vårdsätra – Ulleråker – Ultuna*)

Det finns flertalet utmaningar med att göra behovsprognoser för vård- och omsorgsboende på delområdesnivå. Nuvarande tillgång till vård- och omsorgsboenden i områdena är något som kan påverka exempelvis befolkningsframskrivningen eller söktryck. Det behöver inte heller vara så att de i behov av en plats i ett område önskar en plats i samma område. I prognosen nedan kring differens mellan behov och utbud görs dock detta antagande och kompletteras sedan med statistik om söktryck i de olika områdena för att få en bättre helhetsbild.

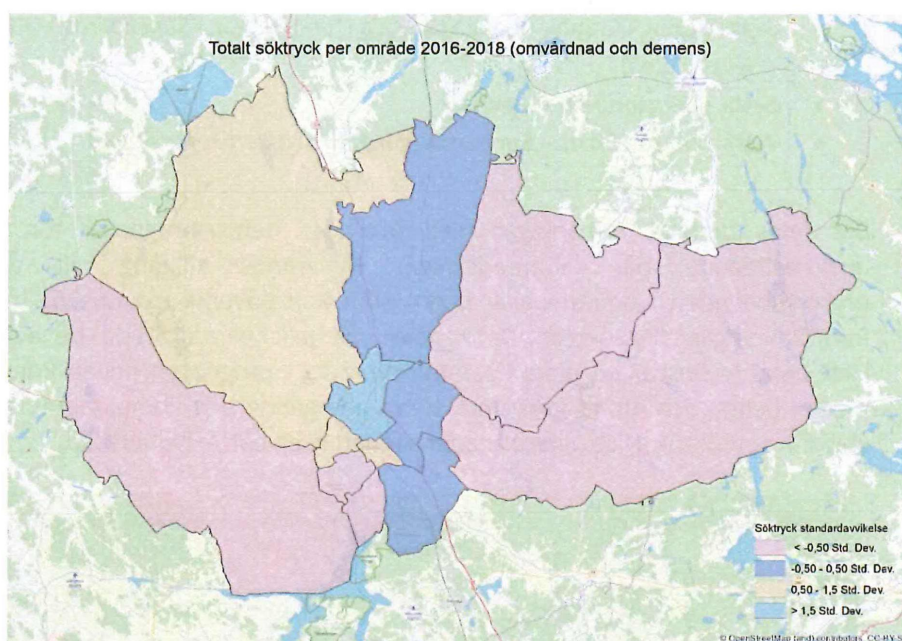

Bilden visar prognostiserade differensen mellan behov av platser och utbud år 2023.

Behovet per område beräknas utifrån antal beslut om bistånd på kommunnivå (se sida 10) och är sedan framskrivet efter befolkningsprognosen på delområden. På

delområdesnivå förväntas de största befolkningsförändringarna ske i områden där många bostäder antas bli färdigställda under prognosperioden. Vilken typ av bostäder som tillkommer får därför stor betydelse för vilka som väntas flytta till området. Således bör siffrorna beaktas med viss försiktighet och enbart ses som en grund för vidare diskussion. Utifrån behovsprognosen som sträcker sig fram till 2023 i kombination med antalet platser per område uppvisar stora delar av landsbygden och södra staden balans mellan utbud och behov av platser. Det finns ett visst underskott i Bältinge-Björklinge och Salabacke-Årsta-Vaksalabygden och ett större underskott i Centrala staden-Fålhagen och Norby-Eriksberg-Flogsta. Svartbäcken-Gränby-Kvarngärdet-Gamla Uppsala har ett kraftigt överskott. Som visas i den övergripande kommunprognosen på sida 10 bedöms det i kommunen vara ett överskott av platser totalt sett 2023.

Eftersom att delområdesprognosen för äldre är osäker och bör användas med försiktighet kompletteras även analysen med söktryck för nuvarande särskilda boenden.

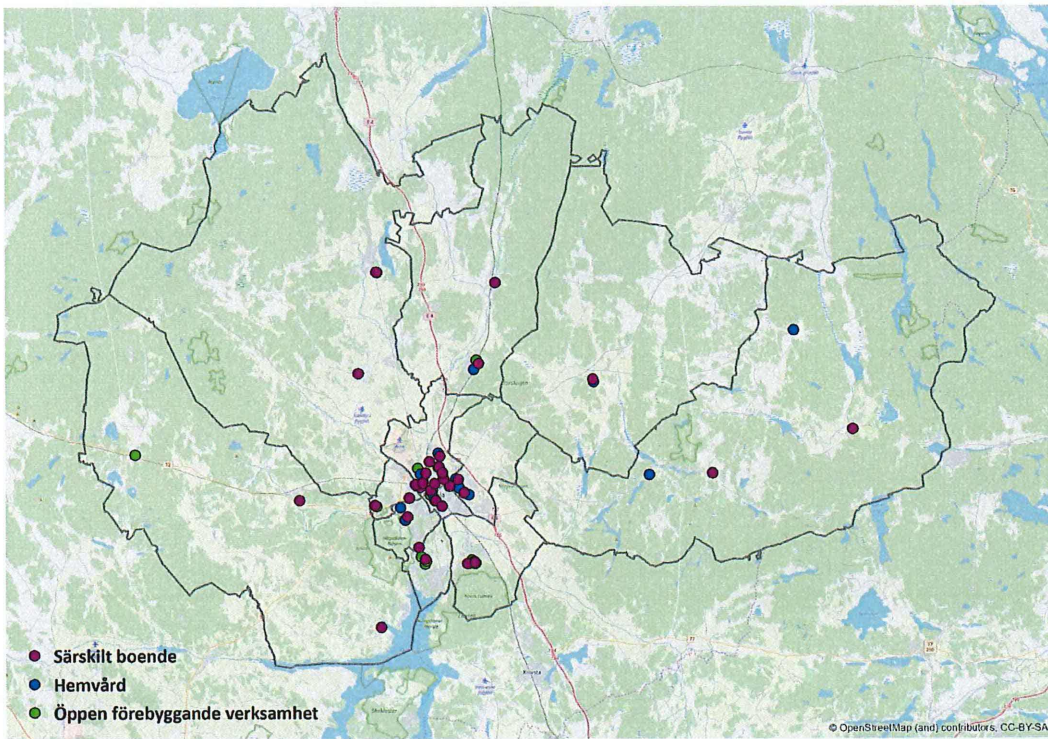
Bilden illustrerar antalet sökningar per plats 2016–2018 utifrån standardavvikelse.

Söktrycket per område visar att västra och östra landsbygden ligger under snittet och nordvästra landsbygden ligger över. I staden är det stor variation. Även dessa siffror ska tolkas med försiktighet då förändringar i antalet platser, nytillkomna boenden med mera kan påverka. Söktryck kan också bero på andra aspekter än just geografisk placering.

Det finns en pågående utredning om utbyggnation i Björklinge. På landsbygden överlag är det viktigt att hitta en balans mellan behov och enheter som går att driva ur ett ekonomiskt perspektiv. Utöver det behöver det även på längre sikt säkras utbyggnation av vård- och omsorgs boenden i stora delar av staden. Genom Uppsalapaketen förväntas en kraftig utbyggnad av 33 000 bostäder ske i de södra delarna av Uppsala. En stor del kommer att lokaliseras till Sävja-Bergsbrunna med cirka 21 500 bostäder och det är viktigt att stadsdelen innehåller bostäder för alla målgrupper. Den kraftiga utbyggnationen som sker inom LOV i området Svartbäcken-Gränby-Gamla Uppsala gör att området bedöms välförsett på längre sikt när det gäller vård- och omsorgsboenden.

Bilaga 2 – Nuvarande lokaler

Nuvarande lokaler Uppsala kommun

Nuvarande lokaler Uppsala stad

